

L'OMBRA
DE LA MAGUI
ENCARA ÉS
AL JARDÍ

SYLVIA LAGARDA-MATA

SYLVIA LAGARDA-MATA
L'OMBRA DE LA
MAGUI ENCARA
ÉS AL JARDÍ

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: GENER DEL 2020
© SYLVIA LAGARDA-MATA, 2020
DRETS D'EDICIÓ NEGOCIATS A TRAVÉS D'ASTERISC AGENTS
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2600-8
DIPÒSIT LEGAL: B. 26.360-2019
FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP 62

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

—**M**ai vam saber si la nena era morta. De fet, mai més se'n va tornar a saber res.
El Marc sondeja en silenci els ulls de la seva mare amb els seus de color d'acer, sorprès, com si no acabés de creure's el que sent.

—No m'ho havies explicat mai! —exclama finalment.

La Júlia s'arronsa d'espatlles.

—Fa tant de temps... Ni jo mateixa hi he pensat gaire sovint.

Els ulls curiosos del Marc van altre cop fins a la fotografia de tons sèpia. La nena el mira somrient, amb un aire una mica burleta, inconscient del seu destí. És bonica. Amb tirabuixons clars (rossos?; es fa difícil d'endevinar en una fotografia com aquesta) i un barret ple de flors. Sembla escapada d'una pel·lícula dels anys vint. Vestidet de farbalans llarg fins a mitja cama i llaçada enorme a la cintura i sabates de xarol, blanques, sobre uns mitjonets també blancs. Fins i tot el rostre posseeix la suau expressió d'un temps antic, quan les nenes de casa bona eren fines i dolces i amb les galtes rosades.

—L'Elsa, la meva àvia, no en parlava gairebé mai —afegeix la Júlia—. És clar que ella també era molt petita quan...

—Què és exactament el que va passar? —pregunta el Marc, amb una curiositat entre el morbo i la fantasia.

—Doncs això: va desaparèixer. La nit de la revetlla de Sant Joan. Es deia Marguerite. Magui. Era una mica més gran que la meva àvia; devia tenir uns... sis o set anys. Aquesta és l'Elsa.

Assenyala una altra nena de la fotografia, una menudeta d'uns quatre anys, de cabells bruns, amb uns grans ulls sorpresos per la màgia de la càmera que l'enfoca. També va molt mudada, amb unes faldilles acampanades. Té un aire a la seva germana, però no és tan bonica.

—I aquestes dues?

—Les grans —explica la Júlia—. Ni recordo com es deien. L'àvia tampoc no en parlava mai.

El Marc agafa l'enorme lupa que té al damunt de l'escriptori i la fa lliscar per la fotografia, resseguint els trets de les minúscules figures. Repassa els rostres de les dues noies. Les germanes grans de la seva besàvia Elsa. No semblen germanes. Una ja és una dona; potser divuit o dinou anys. És lletjota. Els cabells negres i crespats, una expressió d'enuig al rostre i posat displicent. És una mica grassa i de pit generós, i el vestit, més sobri que els de les nenes i llarg fins a gairebé els turmells, no li cau gaire bé. L'altra és una adolescent de rostre molt pàl·lid i esllanguit i cabells llisos d'un ros clar. El Marc l'assenyala amb la lupa.

—Aquesta té aire d'estrangera.

La Júlia s'obliga a desviar els ulls de l'enrenou hipnòtic que és el *loft* del seu fill.

—La meva besàvia era francesa —recorda—. Potser

per això les nenes van marxar a França quan va passar la...
desgràcia.

—Devia ser un escàndol, en aquella època —diu el Marc, amb un punt d'excitació a la veu.

—Suposo que sí. I més en una família com la dels Viladalba.

Cau el silenci entre mare i fill. La claror de la tarda de primavera es va escapant dels contorns dels objectes. Aviat es fondrà al terra de la terrassa, creuarà dolçament el jardí i desapareixerà reptant rere les teulades del Putxet.

El Marc no pot apartar els dits i els ulls de les fotografies. La fascinació li ha dibuixat un plec entre les celles. Acosta la lupa al rostre de la Magui... Tan bonica...

—Marc, fill...

Tan dolça... Tan... antiga... L'embriaguen les imatges.

—Fill, potser que t'hi posis —li suggereix ara la Júlia, fent-lo aterrar de cop al mig del caos que els envolta—. Sol no s'endreçarà! Vols que et doni un cop de mà?

L'ha fet fora. Amb suavitat, però amb fermesa. Aquest és el seu territori. Sap que ella se sent feliç de tenir-lo a prop altra vegada, encara que sigui amb una felicitat tan poc alegre. Però ara les golfes són d'ell, l'enrenou és d'ell i ja hi posarà les mans quan li vingui de gust!

Sobre la taula d'estudi, sobre carpetes i llibres mal amuntegats, el Marc escampa la dotzena de fotografies, petits retalls de cartolina sèpia molt descolorits, atapeïts de personatges. Els seus avantpassats. Les nenes, els adults... Dames amb vestits d'opereta costumista i homes amb elegants americanes, armilles, colls forts i barrets *canotier*. Hi ha també una dona vestida de negre de cap a peus, amb un coll cenyit sota la barbata. Sembla relativament jove, entre vint-i-cinc i trenta anys, malgrat la indumentària que l'envelleix. Fa un posat servil. Deu ser una cria-

da. I un gos mandrós, un dàlmata, estirat a terra, posant per a la foto. I un cotxe enorme i lluent, de color obsidiana, amb una matrícula que no arriba a les tres xifres i un xofer amb gorra de plat, casaca botonada i bombatxos, recolzat al capó. Això també és història. Història de la de prop. De la que no apareix mai en els llibres que es fan servir per escriure tesis doctorals sobre el segle XIX. Ell ho sap millor que ningú...

Al costat de l'escriptori del Marc encara hi ha, obert i amb el contingut mig escampat per terra, el bagul de fusta vell i atacat de corcs on ha trobat les fotografies. I unes quantes targetes de visita i factures i esqueles i participacions nupcials i menús de restaurants i bitllets de tren i programes del Liceu. Les restes d'unes vides antigues que s'han quedat anys i panys atrapades, esgrogueint-se lentament dins d'una capsa guardada en un armari que ningú ha obert durant molt de temps.

Les restes d'unes bones vides antigues.

Al darrere de les miniatures de la Magui i les seves germanes es veu la formidable escalinata i l'enorme porta de la mansió (sí, mansió) familiar. Temps daurats. Només cal fixar-se en el cotxe i el xofer (i el gos) per adonar-se de com havien viscut de bé els Viladalba.

I, tanmateix, la nena va morir jove.

Ni tots els diners del món...

El Marc desvia els ulls distrets cap a una altra fotografia, aquesta emmarcada, que és de les poques coses que sembla ser al seu lloc a l'escriptori. I a la seva vida. Ell, el seu pare i la seva mare, durant un viatge a Madeira. Un esclat de colors i de llums i de vida. Al costat d'aquesta, les fotografies que ha rescatat del fons del bagul semblen retrats d'espectres. De fet, ho són. Tots els que hi surten ja són morts. I la nena... la nena abans que ningú. I, tanma-

teix, sembla la més viva, amb aquell somriure enigmàtic, aquells enormes ulls i els tirabuixons surant arran del coll.

Magui.

Magui perduda per sempre.

Com l'Olga.

El Marc fa una ganyota (de menyspreu?, de resignació?). L'Olga no s'ha mort, ni l'ha raptada ningú. Senzillament va marxar de la seva vida. És un dir, perquè aproximadament cada quinze dies li truca per saber com va la venda del pis...

Ara el Marc fa un gest d'impotència, com si volgués amagar el cap entre les espatlles per exposar-lo menys a la vida.

Estúpida Olga.

I estúpida Mireia.

Fa un esbufec d'aversion i deixa lliscar la mirada boirosa pel seu voltant.

L'apartament està tot regirat. Com la seva vida. Caixes a mig obrir amuntegades de qualsevol manera, roba apilotada per tot arreu, fins i tot a terra. Desenes d'objectes de tota mena escampats allà on els ha pogut deixar caure. L'olor de la pintura nova i neta. I pols que semblava erradicada ballant en els raigs que un sol en declivi entafora en aquell merder. Sufocant. Depressiu.

S'aixeca per obrir la portalada que dona a la terrassa. Si no ventila, tornarà a passar-se la nit respirant pintura.

Només fa dos dies que hi viu i encara s'hi sent foraster. Malgrat la familiar vista des de la terrassa, l'espai li és estrany; diferent d'aquelles golfes llòbregues i polsoses a les quals solia pujar quan era petit, d'amagatotis. Ara ja no hi queda res, d'aquella romàntica tenebror. Mai s'hauria imaginat, quan hi jugava a cases encantades, que hi acabaria vivint. Hi ha posat parquet; ha canviat les portes;

ha posat finestres de fusteria metàl·lica i s'hi ha instal·lat un bany complet. Li ha quedat un *loft* magnífic: en un racó, el llit de matrimoni que va salvar de la depredació del divorci, un gran armari d'Ikea que encara fa olor de fusta nova i que s'ha passat tot el matí muntant, i un sofà també del pis que compartia amb l'Olga (les butaques se les va quedar ella). I la taula d'estudi, que era seva i que ara és plena de trastos que han anat sortint de les caixes de mudança. I, al damunt dels trastos, les fotos de color sèpia.

Li agrada la Magui. La nena eterna que mai va ser gran. Recolza la fotografia en aquella altra de colors on surten els seus pares i hi fa una darrera ullada abans de posar-se a endreçar aquell can seixanta que fa enyorar l'ordre de quan eren unes golfes.

Que pesada, la seva mare! Com quan era adolescent: «Marc, recull l'habitació!». Somriu amb tendresa. La mare... Se sent una mica sola des que es va morir el pare... I ell sempre serà el nen. El seu únic nen. Però l'hi havia deixat ben clar: compartirien cuina —això sí—, i menjador quan ell es quedés a dinar o a sopar, que seria poques vegades, i li agraiï sincerament que li hagués cedit les golfes per instal·lar-se. Però net i pelat: ell no era el fill pròdig. Això d'ara és una situació provisional.

La seva mare se l'havia mirat amb aquelles pupil·les sàvies i una mica estàtiques que mai traïen si s'ho prenia de broma o no. Quan vulguis alguna cosa només ho has de demanar. Si et quedes a dinar o a sopar, m'ho dius amb temps... I si no, remenes la nevera. Ell ja hi ha posat cerveses, coca-coles i pizzes. De tant en tant l'anirà omplint, per a tots dos. Però després, cadascú a casa seva.

—No vols que t'hi pugui la Maria a fer neteja?

El Marc havia dubtat uns instants.

—D'acord, anem a mitges amb el que li pagues.

—Fill...

—A mitges!

Sempre li ha costat treure el geni, perquè és més aviat de bona pasta. Però quan el treu, no admet discussió. «No» és «absolutament no». Precisament era una de les coses que sempre li tirava en cara l'Olga.

Estúpida Olga...

I, en el fons, aquesta ferotge intransigència no és altra cosa que un punt d'inseguretat cap a ell mateix. Mai no ho reconeixeria —de fet, ni ho sap—, si algú l'hi retragués. Però ser fill únic, sempre amanyagat i protegit de l'exterior, li ha passat aquesta factura. Fins i tot l'ha fet una mica ingenu. La ingenuïtat del qui es pensava que la vida podia ser tan planera com la confortable seguretat de petit petitburgès li prometia. Per això, quan van arribar les bufetades li va costar de fer-se'n a la idea. Per sort per a ell, el seu instint de guanyador nat, amarat d'un humor que sempre acaba per surar pel damunt de tot, li endolceix aquell regust amarg que de tant en tant se li encalla al paladar.

El Marc s'aixeca de la seva còmoda cadira de despatx per anar a tancar la porta de la terrassa; el vent primaveral s'entesta a complicar el desordre, alçant les cobertes d'un grapat de llibres que hi ha a terra i omplint-los d'un polsim groc. Pol·len de les flors del jardí. Es queda un instant al llindar, mirant el test amb una hortènsia amb el qual la seva mare ha volgut contribuir perquè la terrassa no sembli tan desangelada. El Marc l'ha fet enrajolar de nou i hi ha posat una gandula per estirar-s'hi a llegir. I unes escales metàl·liques funcionals que baixen al jardí. Així podrà entrar i sortir tranquil·lament sense haver de passar pel pis ni

amoïnar la seva mare. Al fons del jardí hi ha un barri de ferro que és per on entren tots dos, perquè els baixos de la casa, amb la porta directa al carrer Elisa, els té llogats la Júlia a una parella d'avis des de fa tres anys, des que se li va morir el marit. La pensió de viduïtat i el lloguer li permeten una vida regalada. No és l'afortunada (desafortunada, més aviat!) senyoreta Viladalba de les fotografies de color sèpia, però viu prou bé.

El Marc contempla amb un punt de càlida tristesa la carona simpàtica de la seva... de la germana de la seva besàvia!

La germana de la besàvia és com dir ningú! Qui sap res de les germanes de les...? Amb prou feines de les besàvies!

Però no és precisament a això, que es dedica ell? A indagar, escorcollar, furgar a les entreteles dels avantpassats dels besavis. No és precisament aquesta, la feina d'un historiador?

De sobte, el Marc és conscient del perill que corre: la fascinació i, tot seguit, la passió que solen despertar-li els enigmes antics el poden atrapar. I més ara que a part de la feina té poca altra feina. Ni dones, ni ganes de tenir-ne. Per no tenir, no té ni ganes de llegir. Ni de mirar sèries a internet. Ni de sortir a córrer. Ni de... De res! Però mentre va endreçant tot aquell batibull de trastos traslladats de qualsevol manera i amuntegats de qualsevol altra, no pot deixar de pensar en la nena desapareguda. Misteriosament desapareguda.

I és quan agafa les restes esbaldregades del bagul d'on ha rescatat aquell passat per baixar-les al jardí, que troba un altre estrany bocí d'enigma familiar.

CUERPO FACULTATIVO DE ARCHIVEROS,
BIBLIOTECARIOS Y ARQUEÓLOGOS
= REGISTRO GENERAL DE LA PROPIEDAD
INTELECTUAL =

Inscripción número [només es llegeix la darrera xifra, un 8].

En conformidad a lo dispuesto en la Ley de 10 de enero del año 1879, queda inscrita en este Registro general, con el número [aquí se'n distingeixen tres, de xifres: 348], *como propiedad de D. José Antonio Viladal...* [la resta no es llegeix], *vecino de Barcelona, provincia de Id, la obra cuyo título y demás circunstancias se expresan a continuación, la cual fue presentada para su inscripción en el Registro provincial de Barcelona el día 10 de Junio de 19...* [impossible endevinar els darrers números], *a las once y treinta minutos, e inscrita en el mismo provisionalmente con el número* [els dos darrers són 72] = *Título* [absolutament desaparegut].

El paper de calc, translúcid, fi i trencadís, doblegat en quatre plecs, és una còpia en paper carbó de la qual el temps s'ha menjat la informació.

El Marc el contempla amb sorpresa.

El meu rebesavi va escriure un llibre?

Mira altre cop la fotografia de la Magui, la nena... la filla desapareguda.

I sent una emoció brollant-li a les venes. L'emoció incontenible de l'arqueòleg que creu haver descobert un valuós tresor del passat.